

Nefndarsvið Alþingis
Stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

ATVINNUVEGA- OG
NÝSKÖPUNARRÁÐUNEYTIÐ

Skúlagötu 4 101 Reykjavík
sími: 545 9700 postur@anr.is
anr.is

Reykjavík 25. nóvember 2014
Tilv.: ANR14110041/0.4.3

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreiknings.

Vísað er til erindis nefndarsviðs Alþingis þann 4. nóvember sl. þar sem stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd Alþingis sendi ráðuneytinu til umsagnar frumvarp til laga um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreiknings, þingskjal 376, 307. mál.

Undir starfssvið ráðuneytisins fellur almenn lagaumgjör viðskiptalífsins, m.a. félagaréttur, þ.m.t. endurskoðendur, ársreikningar og bókhald.

Frumvarp sama efnis var lagt fram á 143. löggjafarþingi. Ráðuneytið telur breytingar þær sem gerðar hafa verið á frumvarpinu frá fyrri framlagningu til bóta. Ráðuneytið telur þó rétt að vekja athygli stjórnskipunar- og eftirlitsnefndar á eftirfarandi í tengslum við frumvarpið.

Ríkisendurskoðandi og lög um endurskoðendur

Um störf endurskoðanda gilda lög nr. 79/2008 um endurskoðendur. Með lögnum voru m.a. innleidd ákvæði tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2006/43/EB frá 17. maí 2006 um lögboðna endurskoðun ársreikninga og samstæðureikninga. Lögin tóku gildi 1. janúar 2009. Lögin gilda um endurskoðendur en samkvæmt skilgreiningu laganna er þar átt við þann sem hefur þekkingu til að gefa hlutlaust og áreiðanlegt álit á reikningsskilum og öðrum fjárhagsupplýsingum, hefur löggildingu til starfa við endurskoðun og fullnægir að öðru leyti skilyrðum laganna. Endurskoðun er í lögnum skilgreind sem óháð og kerfisbundin öflun gagna og mat á þeim í þeim tilgangi að láta í ljós rökstutt og faglegt álit endurskoðanda um áreiðanleika þeirra og framsetningu í samræmi við lög, settar reikningsskilareglur eða önnur skilyrði sem fram koma í álitargerðinni. Þeir sem fengið hafa löggildingu til starfa við endurskoðun skulu fullnægja skilyrðum laga um endurskoðendur og skulu vera á opinberri skrá um endurskoðendur sem ráðuneytið birtir. Í þeirri birtingu felst að þeir uppfylli önnur ákvæði laganna s.s. að þeir sinni endurmenntun í samræmi við 7. gr. laganna, séu með starfsábyrgðartryggingu í samræmi við 6. gr. laganna, sæti reglulegu gæðaeftirliti og séu félagsmenn í Félagi löggiltra endurskoðanda, sbr. VII. kafla laganna.

Samkvæmt 2. gr. frumvarpsins skal ríkisendurskoðandi hafa löggildingu sem endurskoðandi sem þýðir að hann sé á endurskoðendaskrá ráðuneytisins. Í 21. gr. frumvarpsins segir hins vegar að lög um endurskoðendur, nr. 79/2008, taki ekki til ríkisendurskoðanda eða Ríkisendurskoðunar. Samkvæmt lögum nr. 79/2008, um endurskoðendur hafa ekki aðrir en þeir sem fullnægja skilyrðum laganna heimild til að endurskoða og kalla sig endurskoðanda. Taki lög um endurskoðendur ekki til ríkisendurskoðanda þá þarf hann að leggja inn réttindi sín á meðan hann gegnir þessu embætti sem þýðir að hann geti þá ekki endurskoðað og áritað í samræmi við lög um endurskoðendur á þessu

tímabili.

Einnig ber að vekja athygli á að skv. 6. mgr. 4. gr. laga um endurskoðendur er öðrum en endurskoðendum skv. 1. gr. laganna óheimilt að nota orðin endurskoðandi eða endurskoðun í starfs- eða firmaheiti sínu. Sé ríkisendurskoðandi ekki endurskoðandi skv. lögum um endurskoðendur þarf að breyta lögum um endurskoðendur og undanskilja starfsheiti ríkisendurskoðanda.

Hvað ákvæði 21. gr. frumvarpsins og umfjöllun í greinargerð varðar þá telur ráðuneytið að koma þurfi fram með skýrari hætti að lög um endurskoðendur önnur en ákvæði 6. gr. um starfsábyrgðartryggingu gildi um endurskoðendur sem starfa hjá Ríkisendurskoðun og annast endurskoðun ársreikninga sjóða og ríkisfyrirtækja þar sem ríkið á helmingshlut eða meira og lög áskilja að endurskoðunin sé framkvæmd af endurskoðanda sem fellur undir lög um endurskoðendur. Þá telur ráðuneytið að skoða eigi hvort gera eigi breytingu á 6. gr. laga um endurskoðendur sem fjallar um starfsábyrgðartryggingu endurskoðanda til samræmis við það sem lagt er til í frumvarpinu.

Endurskoðun ársreikninga félaga af tiltekinni gerð og yfir tilteknum stærðarmörkum

Ákvæði laga nr. 3/2006 um ársreikninga gilda um ársreikninga félaga af tiltekinni gerð. Með lögum um ársreikninga voru m.a. innleidd ákvæði tilskipunar ráðsins 78/660/EBE um ársreikninga félaga af tiltekinni gerð og tilskipun ráðsins 83/349/EBE um samstæðureikninga sem og annarra gerða um efni og gerð ársreikninga. Í 1. -3. mgr. 1. gr. laga um ársreikninga eru talin upp þau félög sem lögin gilda um, m.a. eru þar talin upp hlutafélög, einkahlutafélög sem og tiltekin sameignarfélög. Hverjir eru eigendur framangreindra félaga telur ráðuneytið ekki skipta máli í þessu sambandi. Í 96. og 98. gr. laganna er að finna ákvæði um endurskoðun ársreikninga þeirra félaga sem lögin gilda um en slík endurskoðun verður eingöngu framkvæmd af endurskoðanda, sbr. skilgreiningu í lögum um endurskoðendur.

Samkvæmt ákvæði c-liðar 1. mgr. 4. gr. frumvarpsins er ríkisendurskoðanda falið að endurskoða ársreikninga hlutafélaga og sameignarfélaga þar sem ríkið á helmingshlut eða meira en með 2. mgr. 7. gr. frumvarpsins er honum heimilað að útvista því verkefni. Ráðuneytið lítur svo á að þar sem starfssvið ríkisendurskoðanda taki til endurskoðunar ársreikninga hlutafélaga og sameignarfélaga sé nauðsynlegt að ríkisendurskoðandi hafi löggildingu til endurskoðunarstarfa skv. lögum um endurskoðendur. Það hefur í för með sér að hann þarf að lúta ákvæðum laga um endurskoðendur.

Með vísan til framangreinds, vill ráðuneytið benda á að tiltekin ákvæði frumvarpsins sem hér um ræðir virðast ekki vera í samræmi við lög um ársreikninga og lög um endurskoðendur, þar sem innleiddar hafa verið tilskipanir á þessu sviði. Gæta verður þess að þau ákvæði sem fjalla um félagaform og fjárhagsendurskoðun séu í samræmi við þjóðréttarlegar skuldbindingar Íslands skv. EES-samningnum.

Fyrir hönd iðnaðar- og viðskiptaráðherra

Ingvi Már Pálsson

Harpa Theodórsdóttir